

שנים אוחזים ביד

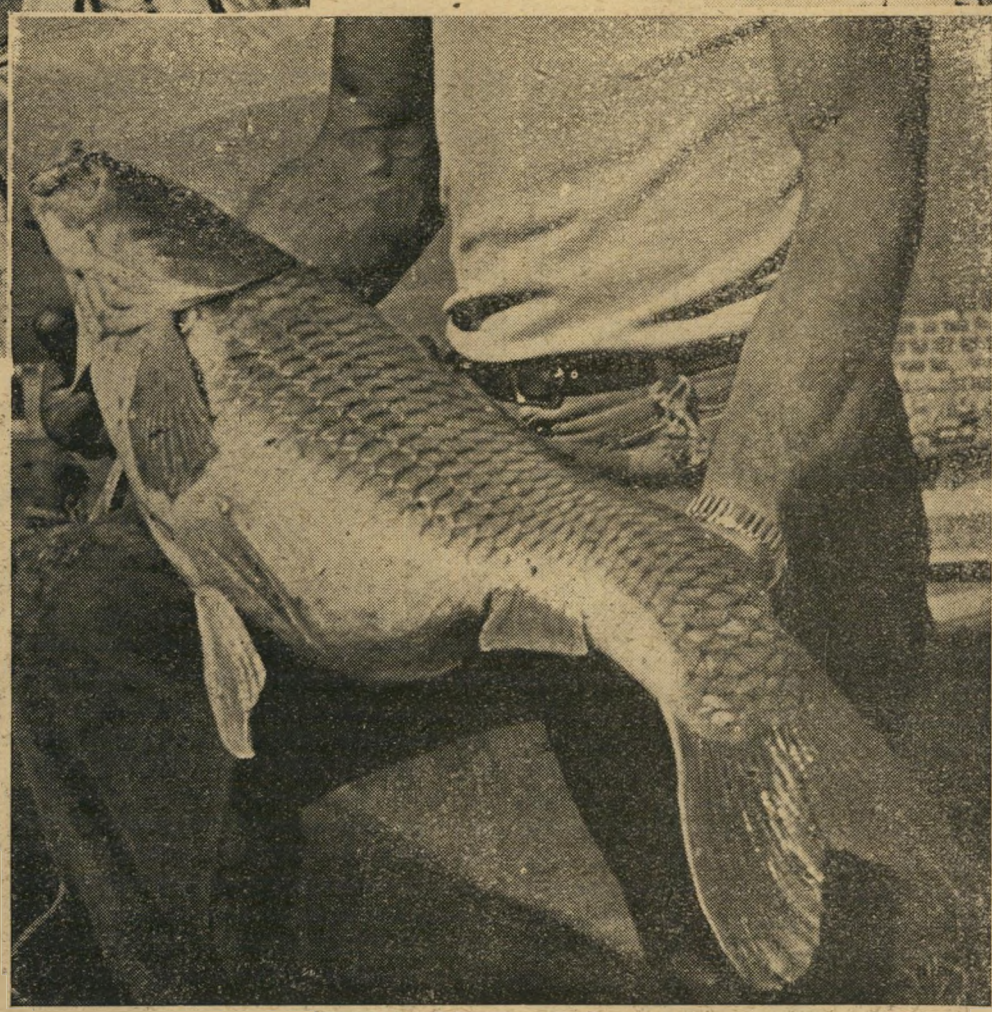


**אי ש יסוד המעלה
נימין ואיש חולתא
ושמאלו היו עוד את-
מול שכנים טובים.
אולם לפתע פרצה
"סערה בביצה", הא-
שמות מרות ואימים
בשפיכת דמים ממל-
אים את חלל האויר
על פני האגם השקט,
פקידי הממשלה וה-
קדן-הקיימת לוחמים
זה בזה בשצף קצף
ורוב מפלגות היישוב
הוזעקו למאבק - המ-
אבק על הדגים אשר
העיר רעבה להם
והמתרכזים עתה ב-
שפע באגם ההולך
וקטן עקב הייבוש.**



עבריים, אנשים שלא ראו בדיג מלא-
כה ככל שאר מלאכות המשק, אלא
יעוד הנוחן להם סיפוק. אנשי
חולתא הגיעו לחופי הים התיכון
ואילת, הפכו כמעט שם גררף לדיג
עברי.

כיתת רוכאים התקיפה. לא
ייתכן כמעט ניגוד פסיכולוגי גדול
יותר מאשר הניגוד בין אנשי יסוד
המעלה ואנשי חולתא. אנשי יסוד
היו ונשארו איכרים, כבדי הליכות
במקצת, שוקדים על שמריהם, שמ-
רניים כאיכרים אמיתיים בעולם כולו,
צברים ואבות לצברים, ואילו אנשי
המשק היו קיבוצניקים אמיתיים,
תוססים אף למעלה מן הרגיל, כולם
צעירים, בני תריסר גלויות (עם ייצוג
ניכר של בני דמשק, עיראק ופרס),
בולטים בין מארגני עלייה ג' ומאר-
גני התנועה החלוצית מחוץ-לארץ
(בעיקר במרחב), כשם שבלט חלקם
של אנשי יסוד במשטרת היישובים
ובהגנה המקומית. בכל זאת חיו
שוכני החולה בשלום. אי אפשר לה-
גיע לחולתא מבלי לעבור את יסוד,
כי הגבול בין שני המקומות מוטש-
טש.



אל החולה נעפילה,
את ביצותיה נייבשו...
לפני 70 שנה, שנים רבות
לפני שבני העלייה השנייה
באו לארץ והביאו עמיהם
רעיונות מוזרים על קבו-
צות וקיבוצים, עלתה קבוצה של
אכרים אל חופו המערבי של אגם
החולה. הקימה את המושבה יסוד-
המעלה. האכרים לתמו מלחמת גיבור
רים בקדחת שרבעה על הארץ, רבים
מהם ניספו. אולם בעקשנות איכרית
נאחזו בצפורניהם באדמה, הקימו
עליה משקים פורחים.
עברו שנים, פני המושבה לא הש-
תנו גם במרוצת הדרות. בנים תפ-
שו את מקום האבות, חרשו את ה-
אדמה, אחדים גם עברו לערים, שם
היו החיים תוססים יותר. הנתים נש-
ארו בלתי צבועים ברובם, הריהוט
דל ומיושן. הצעירים, בני איכרים
טיפוסיים, ישבו בערבים על תוף ה-
אגם היפהפה. רק ובר אחד לא עלה
על דעתם: לדוג בו. והיתה לכך
סיבה: עיקר הדיג היה בידי הער-
בים, מחיר הדגים היה זול ביותר,
הדיג לא היה כדאי ליהודים.

עד שקרה לכני עשר שנים מקרה ראשון שהפר את האחוזת: כמה מבני הדור השלישי של
אנשי יסוד רכשו סירת דיג, הורידוה לחולה. מספרים הם: חולתא שלחה כתת אש, מזוינת
ברבים, החרימה את הסירה. אולם אנשי יסוד לא רצו בסכסוך, מסרו את העניין לבוררות ועד
הגושה, שהיה שמאלי, פסק לטובת חולתא. אנשי יסוד נכנעו, לדבריהם מפני שהבינו כי לחולתא
היתה אז זכות מיוחדת על הדיג, כיוון שלא היו לה אדמות ביבשה.
למעשה ביצבץ הסכסוך כמה פעמים. לדברי אנשי חולתא ניסו בני האיכרים לדוג באגם
מדי פעם, כשעקומת מחירי הדגים עלתה בשוק. אולם מדי פעם פסקו מוסדות היישוב לטובת
חולתא ואנשי יסוד חדלו לדוג - או שדגו בסתר.
על כל פנים: הסכסוך הקטן חוסל, הרוחות שקטו. השלום ירד על החולה.
דגים בכובע. עד שנסתיימה מלחמת העצמאות. הערבים סולקו מחופי האגם, דיגיהם
נעלמו כליל (האגם כולו הוא שטח ישראלי, היה קודם לכן שטח פלשתינאי, רשום כגוש מס'
13033 חלקה מס' 4. גבול המדינה עובר 200 מטר מן החוף המזרחי). ולפתע התעורר בכל
חמתו סכסוך על חיים ומוות בין חולתא ויסוד-המעלה.
הסיבות לכך היו רבות, החלו ברות, נסתיימו בחומרי. המלחמה השפיעה
על אנשי יסוד: הם היו בצבא, אחדים מהם הפכו מפקדי מחלקות ופולוגות,
עברו על פני הארץ עד לנגב. הם חזרו כשנפשם תוססת, מבקשת לפרוץ
את המחנק השמרני של המושבה העתיקה, יוצאת לקראת תפקידים חדשים

אנשים הרוצים לדוג באגם, זקוקים לזכיון. התורכים היו מוסרים זכיון זה כל כמה שנים
לקבלנים ששילמו עבורו כדון. כשבאו האנגלים, מסרוהו קבועות למשפחה ערבית-סורית, משפחת
חורי, שהיא מצדה מכרה אותו לחברת הכשרת הישוב. החברה חיפשה גוף חלוצי שיפתח את
הענין החדש.
לפני 15 שנה נמצא המועמד שחולל את המהפכה. גרעין של הנוער העובד, שעבר הכשרה
בגליל העליון, התלהב לנוף המיוחד במינו של האגם (שהוא כ-80 מטר מעל לפני הים),
החליט: אנו נהיה דיגנים. הצעירים התנחלו אף הם בחוף המערבי של האגם אך מחוסר אדמה
משלהם התארתו תחילה אצל איכרי יסוד-המעלה, הקימו אחר כך מחנה משלהם שהפך את צעיר
למושבה, בלתי נפרד ממנה. הם התחבטו כיצד לקרוא למקום החדש, בחרו לבסוף בשם ארמי
תלמודי: חולתא.
קרפיונים וטיפוסים חדשים. הקיבוץ החדש (השייך לקיבוץ המאוחד, והנהו כיום
דור-מפלגתי) הטיל את עצמו לים במלוא המרץ. מחוסר אדמות משלו, לא היה דבר שיסיחיו מן
האגם. מדי שנה עלתה התפוקה, מכמה טונות בודדות בשנים הראשונות ל-170 טונות בשנת
1951. היה זה יבול הגדול כי שתיים מן היבול בשטח דומה (14 אלף דונם) בים כנרת. ולדברי
המומחים של חולתא, יכול הגדול פי עשר מן המקובל באגמים דומים בארצות אירופה.
אנשי המשק הכניסו לים קרפיונים, שגשגו בו, בנו מזה, שלחו אנשים לחוף לארץ להשתלמות
בדיג, ניסו שיטות חדשות. אולם עיקר הצלחתם היתה: גיבוש טיפוסים חדשים של דיגנים

